A°. 1849. N°. 5.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Donderdag den 11 Januarij.

LONDEN den 8 januarij (*des avonds*).

De geruchten omtrent de ongesteldheid des hertogs van *Wellington* zijn zeer overdreven geweest. Eenige dagen geleden had hij zich, bij mistig weder, op de jagt begeven, en eene ligte koude gevat, die echter niet zoodanig verergerd is dat zijne familie, welke zich bij hem op Strathfieldsaye bevindt, daardoor in het minste verontrust is geworden.

— *Jenny Lind* liet zich eergisteren te Liverpool op een concert hooren, de opbrengst waarvan bestemd was tot het aanbouwen van een vleugel aan een der hospitalen aldaar. De zaal was sterk bezet, en de opbrengst zal niet ver van de 1800 ponden sterling bedragen hebben.

— Eergisteren zijn hier berigten uit Westindiën, tot den 8 december, ontvangen. Dr. *Spalding* had te weeg gebragt dat het Huis der Vertegenwoordigers op Jamaica zich in committé bezig hield met de beste wijze om van het Engelsch Parlement verdere schadevergoeding te verwerven voor verliezen, welke de kolonisten door de afschaffing der slavernij geleden hebben. De waarde der gedurende het vorige jaar van Jamaica uitgevoerde goederen bedroeg geen 900,000 ponden sterling, de invoer werd op 1,100,000 ponden sterling begroot. De uitgaven gingen de inkomsten met ongeveer 60,000 ponden sterling te boven.

De Staten Costa Rica en Nicaragua in Spaansch Westindië hadden elkander den oorlog verklaard.

PARIJS den 8 januarij.

Dezer dagen liep hier het gerucht, dat de President der Republiek de gematigde partij wilde verlaten, en zich in de armen der meer hevigen of zoogenaamde Berg-mannen werpen; zeker is het, dat de laatsten pogingen hebben aangewend om dezen overgang te bewerken, en mogt de President dan ook al geaarzeld hebben, of hij dezen stap zou doen, thans heeft hij daarvan geheel afgezien, en het ministerie *Odilon-Barrot* behoudt het veld.

In het *Journal des Débats* van gisteren wordt omtrent deze aangelegenheid het volgende gelezen:

„Wij hebben ons onthouden gisteren de verspreide geruchten mede te deelen wegens nieuwe ministeriële veranderingen, daar wij eenige reden hadden die voor overdreven te houden. Wij meenen inderdaad te kunnen zeggen, dat er voor het oogenblik geen questie is van eenige nieuwe wijziging. De laatste stemmingen van de afdeelingen der Vergadering, en de soort van voorliefde, waarmede de Oppositie bij hare aanvallen de persoon van het hoofd des bewinds van die zijner Ministers scheen te willen afscheiden, hadden eenigen grond gegeven aan de gedachte eener toenadering tusschen den President der Republiek en dat gedeelte der Vergadering, hetwelk zijne verkiezing het hevigst had bestreden. Men zeide zelfs dat de president der Vergadering, de heer *Marrast*, door den President der Republiek ontboden was, en dit gerucht had tot duizenderlei gissingen aanleiding gegeven. Werkelijk verzekert men dat de President der Vergadering een mondgesprek heeft gehouden met den heer *Louis Bonaparte*. Maar zoo wij wèl zijn onderrigt, moet de heer *Marrast* niet door den President ontboden zijn; hij zou zich zelven ontboden hebben. Zijn stap zou geheel uit eigen beweging en zonder eenig officieel karakter geweest zijn, en de aanbiedingen, welke hij gemeend heeft te kunnen doen, moeten niet aangenomen zijn. Men voegt er bij, dat de President der Republiek, toen hij gisteren eenige van de voornaamste leden der Vergadering bij zich vereenigd had, zeer stellig het voornemen zou hebben te kennen gegeven om de denkbeelden te blijven vertegenwoordigen, aan welke de groote meerderheid van de stemmen des Lands door zijne verkiezing hare goedkeuring heeft gehecht. Nog zegt men, dat de President der Republiek eerlang al de leden van het Ministerie wil doen bijeenkomen, en openlijk de goede overeenstemming doen blijken, welke niet opgehouden heeft te bestaan tusschen hem en de mannen die hij met de uitoefening van het bewind heeft belast."

In de zitting der Nationale Vergadering van heden werd het Ministerie door den heer *Baune* geïnterpelleerd over de buitenlandsche aangelegenheden. Hij verlangde dat het Ministerie ruiterlijk er voor uit zou komen, welke gedragslijn het dacht te volgen, nu de neef van keizer *Napoleon* tot het presidentschap geroepen, en het bewind dus bepaald gevestigd is. Bij de optreding van een democratisch Ministerie te Turin, en bij de bewegingen te Genua, Toskane en Rome, verlangde hij te weten hoe het met de bemiddeling stond, en wat men dacht te doen, wanneer de Oostenrijkers zich in de Pauselijke zaken wilden mengen. In zijne verdere redevoering zeide hij onderanderen, dat de Mogendheden schenen besloten te hebben, de Fransche Republiek in haar eigen sop te laten gaar koken.

De heer *Drouyn de Lhuys*, de minister van buitenlandsche zaken, antwoordde, dat op verschillende plaatsen onderhandelingen waren aangeknoopt, en dat Frankrijk alles op eene vreedzame wijze zou trachten ten einde te brengen. Deze staat van zaken verbood hem echter thans in bijzonderheden te treden.

Na den Minister nam de heer *Lamartine* het woord, niet om daden te regtvaardigen, welke later van zelve zouden worden geregtvaardigd, maar om de diplomatieke staatkunde der voorloopige Regering te verdedigen. Hij riep de getuigenis van alle buitenlandsche Kabinetten in, of zij ooit eenige reden hadden gehad, om aan de opregtheid en de rondborstigheid van de staatkunde der Regering van 24 februarij te twijfelen.

Het verdroot den heer *Ledru Rollin* dag aan dag op het gebeurde te Risquons-Tout te hooren zinspelen; daarom beklom hij nu op zijne beurt het spreekgestoelte, en daagde zijne tegenstanders uit om nu te spreken. — Niemand nam evenwel den toegeworpen handschoen op.

Na nog vele woordenwisselingen over de buitenlandsche aangelegenheden, werd tot de orde van den dag overgegaan. De heer *Favre* poogde nu op nieuw de ministeriële questie ter baan te brengen, en bragt den brief van den President der Republiek aan den heer *de Malleville* ter sprake, welke door een dagblad was publiek gemaakt. Zulks gaf den heer *Odilon-Barrot* aanleiding een krachtig woord te spreken over de talrijke nuttelooze woordenwisselingen, welke sedert eenigen tijd door de Vergadering werden gevoerd.

Vele petitien zijn in omloop tegen den langeren duur der Nationale Vergadering; in verscheiden arrondissementen dezer hoofdstad worden er ook reeds geteekend. Door de heeren *Pagnerre*, *Bixio*, *Altaroche* en *Barthélemy St. Hilaire* is een voorstel ingediend, volgens hetwelk de Wetgevende Vergadering tegen den 4 mei wordt bijeengeroepen, terwijl de verkiezingen den 15 april plaats zouden grijpen.

— In de volgende week zullen de diners, de feesten en receptien op het Elysée National een aanvang nemen.

Lord *Normanby*, de Engelsche gezant, zou voornemens zijn ter eere van den President der Republiek een groot feest te geven.

Sedert eenige dagen heeft de Bank van Frankrijk hare betalingen in specie hervat; geruimen tijd betaalde zij steeds in biljetten.

— Een dagblad schertst heden met een plan van den President der Republiek, naar het verzekert, om namelijk uit elk der 86 departementen van Frankrijk een meisje naar Parijs te doen komen, en zich uit deze 86 eene vrouw te kiezen.

— Men verliest zich in gissingen, wie tot vice-president der Republiek zal worden benoemd; die benoeming moet uiterlijk den 21 dezer geschieden.

— De vermaarde schrijver *Dumas*, een dergenen die medegewerkt hebben om de omwenteling van februarij tot stand te brengen, schijnt thans ook te behooren tot de slagtoffers dier gebeurtenis. Gewoon om groote voordeelen met zijne geschriften te behalen en op hoogen voet te leven, is hij thans zoo zeer in het naauw gebragt, dat hij aan de regtbank verzoek heeft ingediend om toegelaten te worden tot het voorregt van afstand zijner goederen. Hij voert daarvoor aan de groote verliezen, welke hij geleden heeft door den ontredderden toestand zijner uitgevers, het te niet gaan van zijn bestaan, door de weinige aandacht welke in Frankrijk sedert de omwenteling aan letterkundigen arbeid geschonken wordt, en het gevaar waarin hij verkeert sedert de wederinvoering van den lijfsdwang, van in gijzeling gezet te worden. De regtbank heeft dit voorregt, waartegen zich geen der schuldeischers verzette, voorloopig toegestaan.

— Het den 28 december te Rome afgekondigd besluit, waarvan de inhoud reeds werd medegedeeld, luidt dus:

„De opperste Junta van Staat,

„Gezien het verslag van den Raad van Ministers van den 26 dezer, hebben wij besloten en besluiten wij als volgt: 1°, de Zitting van het loopende jaar der beide Wetgevende Raden is gesloten; 2°, gedurende de sluiting, zal de commissie voor finantien, welke door de Kamer der Gedeputeerden is benoemd, hare betrekkingen blijven vervullen; 3°, de Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met het ten uitvoer leggen van dit besluit.

„TOMMASO CORSINI, GALETTI, COMERATA."

Met dit besluit is nu ook het laatste schijnsel van wettigheid, dat na de omwenteling van 15 november nog bestond, verdwenen.

Den 29sten is daarop het besluit, strekkende tot bijeenroeping der Romeinsche Constituerende Vergadering, te Rome afgekondigd onder het luiden van alle klokken, terwijl van den Engelenburg 101 kanonschoten werden gelost.

Den 25 dezer heeft de Paus te Gaëte eerst in de bijzondere kapel, in het bijzijn der Napelsche Koninklijke Familie, en daarna in de hoofdkerk, de mis gecelebreerd.

De tijdingen uit Piémont en Lombardijë maken de hervatting der vijandelijkheden dagelijks waarschijnlijker. Het hoofdkwartier van het Piémontesche leger wordt te Alexandrië gevestigd. De maarschalk *Radetsky* heeft aan de provincie Milaan eene buitengewone oorlogsbelasting van 4,338,293 lires opgelegd, om in het onderhoud der Oostenrijksche troepen aldaar te kunnen voorzien. Door de stremming van alle gemeenschap met Piémont heeft hij velen verbitterd.

KEULEN den 8 januarij.

Volgens een der Frankforter dagbladen, hebben Beijeren en Hannover bereids te Londen doen verklaren, dat zij zich aan geen Rijksopperhoofd zullen onderwerpen, maar er de voorkeur aan geven om, even als eerst van Oostenrijk gezegd was, alleen in eene internationale Bondsbetrekking met het overige Duitschland te treden.

— Het gerucht hernieuwt zich dat de voormalige Koning van Beijeren, met de bekende *Lola Montez*, in Zwitserland zal gaan wonen.

— De laatste te Weenen ontvangen berigten deden niets anders verwachten dan dat de tijding der inneming van Pesth door de Keizerlijke troepen zeer spoedig volgen zou. Vorst *Windischgrätz* wilde zijn hoofdkwartier den 1 januarij te Kocs, den 2den te Opper-Galla, den 3den te Bicske en den 5den te Ofen opslaan. Tot vergoeding der gewelddadigdheden, door de Magijaren tegen personen en eigendommen gepleegd, zal de confiscatie van goederen in Hongarijë op eene groote schaal worden toegepast. Reeds zijn de bezittingen der graven *Lodewijk* en *Casimir Batthyany*, en der graven *Zapary* en *Vidos* gesequestreerd.

KEULEN den 9 januarij.

De verkiezingen houden in Pruissen aller aandacht bezig, en vele kandidaten stellen zich wederzijds op den voorgrond.

Te Berlijn had zich het gerucht der arrestatie van de voormalige afgevaardigden *Jung*, *Waldeck* en *Berends*, verspreid, maar het is niet bevestigd. Indien tegen den heer *Jung* zoodanige maatregel al genomen mogt worden, dan zou dit niet wegens zijne handelwijze als afgevaardigde, maar wegens door hem uitgegeven brochures en een gehouden duel zijn.

— Te Breslau is de cholera dezer dagen met vernieuwde woede uitgebroken, en sleept dagelijks ongeveer vijftig menschen ten grave.

— De Hessische Stendenvergadering heeft zich, den 5 dezer, voor de opdragt der Duitsche keizerlijke waardigheid aan den persoon des Konings van Pruissen verklaard.

— Het verwacht berigt der inneming van de Hongaarsche hoofdstad Pesth is werkelijk den 4 dezer te Weenen ontvangen; die inneming had den vorigen avond, zonder slag of stoot, plaats gegrepen.

's GRAVENHAGE den 9 januarij.

Gisteren zijn in eene particuliere audientie bij Z. M. den Koning ten gehoore toegelaten heeren Burgemeester en Wethouders der stad Rotterdam.

Gisteren middag heeft de graaf *Ladislas Karolyi*, majoor in dienst van Z. K. K. H. den aartshertog *Johann* van Oostenrijk, de eer genoten ten Hove te dineren.

— Het heeft Z. M. behaagd, bij besluit van den 2 dezer, den heer generaal majoor *H. A. de Hart*, bevelhebber der 2de brigade van de 2de divisie infanterie en waarnemenden provincialen kommandant van Gelderland en Overijssel, te benoemen tot kommandeur der orde van de Eikenkroon.

Z. M. heeft den heer mr. *F. de Wildt*, op zijn verzoek, eervol ontslagen als plaatsvervangend kantonregter van het 3de kanton te Amsterdam.

Bij besluit van den 29 december ll. heeft Zijne Majesteit den heer *J. Bunge* bij continuatie benoemd tot lid der commissie voor de Rijnvaart te Amsterdam.

Bij besluit van den 6 dezer heeft Zijne Majesteit goedgevonden tot grietman der grietenij Oostdongeradeel, in plaats van *S.* baron *van Heemstra*, vroeger eervol ontslagen, te benoemen jonkh. mr. *J. M. van Haersma de With*.

Bij besluit van den 7 dezer heeft Z. M. benoemd: tot secretaris der gemeente Heesch (Noord-Braband), in plaats van *T. de Jong*, vroeger ontslagen, *T. A. Wolters*, en tot burgemeester der gemeente Serooskerke (Zeeland), in plaats van *S. Waling*, vroeger eervol ontslagen, *L. Krepel*.

Bij Koninklijk besluit van den 7 dezer worden, te rekenen van den 1 februarij aanstaande, de kantoren der directe belastingen en accijnsen te Warga en Roordahuizum (Friesland) vereenigd tot ééne ontvangst, hoofdplaats Warga; zijnde daarbij tevens benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Warga *c. a.*, de heer *J. F. van Mansfeldt*, thans ontvanger te Roordahuizum.

— Het heeft H. K. H. Mevrouw de Prinses van Oranje behaagd aan dames directrices der Vrouwenvereeniging te Groningen, als bijdrage voor eene verloting van vrouwelijke handwerken en andere voorwerpen van weelde en smaak, ten behoeve der armen, een aanzienlijk geschenk te doen toekomen.

H. K. H. Mevrouw de prinses *Frederik* der Nederlanden en Hoogstderzelver oudste dochter, H. K. H. prinses *Louise*, hebben gisteren avond de voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg met Hoogstderzelver tegenwoordigheid vereerd.

— Volgens officiële berigten zullen, wat de infanterie betreft, met mei aanstaande, de volgende garnizoens-veranderingen plaats hebben, als: het 2de regement, thans te Maastricht, zal Bergen-op-Zoom, Brielle, Hellevoetsluis en het fort Bath bezetten; het 5de regement, thans te Bergen-op-Zoom, zal naar Maastricht vertrekken; het 4de regement, thans in Middelburg, Vlissingen, Vere, Rammekens, Breskens, Sluis, Neuzen enz., gaat naar 's Hertogenbosch, Heusden en Woerden, en het 6de regement, thans in laatstgemelde plaatsen, zal het 4de regement vervangen.

— Gisteren is alhier aanbesteed: 1°, het driejarig onderhoud van al de kunstwerken, behoorende tot het kanaal van Voorne, aangenomen door den heer *A. A. Visser* Kz., te Sliedrecht, voor *f* 11,400 's jaars; 2°, als boven, van al de rijs- en aardewerken, behoorende tot gemeld kanaal, aangenomen door denzelfden heer, voor *f* 17,600 's jaars; 3°, als boven, van de werken van het Zederik-kanaal, aangenomen door den heer *P. C. de Jongh*, te Ameide, voor *f* 18,600 's jaars, en 4°, het zesjarig onderhoud van de overlaten, in den Waaldijk boven Dalem, als mede die in den dijk over het Weidschild enz., aangenomen door den heer *A. B. van Tienhoven* te Werkendam, voor *f* 4000 's jaars.

Het driejarig onderhoud van groote wegen der 1ste klasse in Zuid-Holland, met al de leverantien en arbeidsloonen van 1 januarij 1849 tot 31 december 1851, in vier percelen aangenomen als volgt: 1ste perceel (een gedeelte van den grooten weg der 1ste klasse n.° 4, aanvangende bij de scheiding tusschen Noord- en Zuid-Holland en eindigende bij de Koningsbrug te 's Gravenhage), door den heer *J. J. Plonjer*, te Leyden, voor *f* 12050 's jaars; het 2de perceel (een gedeelte van den grooten weg der 1ste klasse n.° 5, aanvangende aan den grooten weg der 1ste klasse n.° 4, bij het Haagsche schouw en eindigende bij de scheiding tusschen Zuid-Holland en Utrecht), door den heer *P. J. Vreeburg*, te Voorschoten, voor *f* 9400 's jaars; het 3de perceel (een gedeelte van den grooten weg der 1ste klasse n.° 4, aanvangende te 's Gravenhage bij het Zieken, alwaar de Keijenstraat aldaar eindigt, tot aan de Hoornbrug, en vervolgens van het einde der Keijenstraat buiten de Waterslootpoort te Delft, door Maassluis, over het eiland Rozenburg en vervolgens van Brielle tot aan de ijzeren draaibrug voor de doksluis te Hellevoetsluis), door *B. J. Stans*, voor *f* 12,000 's jaars, en het 4de perceel (een gedeelte van den grooten weg der 1ste klasse n.° 7, aanvangende 18 el benoorden den mijlpaal n.° 26, op den Veerdam te Katendrecht, tot aan en met het veer-emplacement Willemsdorp, met het daarbij behoorende embranchement van den voormelden weg, begrepen

tusschen de Hoflaan buiten de voormalige Oostpoort te Rotterdam en de Kralingsche Laan even beoosten het Kralingscheveer), door den heer *J. van Zeventer*, te Dordrecht, voor *f* 10,000 's jaars.

Het driejarig onderhoud van het gedeelte des grooten wegs der 1ste klasse n.° 3, tusschen Gorinchem en Vianen, met het daartoe behoorende, van 1 januarij 1849 tot 31 december 1851, aangenomen door den heer *J. C. van Berkum*, te Utrecht, voor *f* 12,100 's jaars.

Het driejarig onderhoud van de bepuinde en beschelpte gedeelten des grooten wegs der 2de klasse n.° 4 van Katendrecht naar Numansdorp en zijne zijtakken in den Hoekschen Waard, met het daartoe behoorende, van 1 januarij 1849 tot 31 december 1851, aangenomen door *C. Boef*, te Rotterdam, voor *f* 9800 's jaars.

— Gedurende het jaar 1848 zijn hier ter stede ingevoerd en aangegeven 148,294 mudden aardappelen, zijnde 13,819 meer dan in 1847, toen er 134,475 ingevoerd en aangegeven werden. Van de in 1848 ingevoerde en aangegevene aardappelen waren 40756 mudden Westlandsche, 1122 Brielsche, 104,076 Geldersche, 1430 Friesche, 30 Rijnburgsche en 880 Buitenlandsche; Zeeuwsche en polder-aardappelen kwamen, voor zoo veel bekend is, in 1848 niet binnen.

— Gisteren avond is, even als in vorige jaren, door de leden der Typographische Vereeniging: *Door Eendragt t' zaam verbonden*, in de schouwburgzaal *Tivoli*, eene feestviering gehouden, bij gelegenheid van het jaarfeest der uitvinding van de boekdrukkunst door *Laurens Koster*. Die vereeniging is zamengesteld uit gezellen van de onderscheiden drukkerijen en andere werkplaatsen daartoe behoorende, uit deze residentie. Door eenige leden dier Vereeniging werden achtervolgens opgevoerd: *de Medeminnaar van zich zelven*, blijspel met zang in één bedrijf; *de Huisknecht en de Baron*, blijspel met zang in één bedrijf, en *de Twee Vlakken*, of *het Dorp in opschudding*, kluchtig blijspel met zang, in één bedrijf. Deze stukjes droegen niet weinig bij om de talrijke menigte, welke hier vereenigd was, tot gepaste vrolijkheid te stemmen. Aan degenen, die tot de uitvoering der stukjes medewerkten, vielen bij herhaling welverdiende toejuichingen ten deel. Na afloop der voorstelling hebben de leden der Vereeniging door de zaal een optogt gehouden, onder het aanheffen der volks- en drukkersliederen. Bij dien optogt prijkte het fraaije blaauw fluweel en met goud geborduurde vaandel, waarop *Kosters* afbeeldsel, dat een paar jaren geleden door de meesters en boekdrukkers dezer stad aan de Vereeniging was geschonken. Toen deze optogt geëindigd was, plaatste zich een der gezellen. *Grootens* geheeten, aan den voet van dat vaandel en reciteerde daar uit het hoofd eene schoone plaats uit Helmers, *Hollandsche Natie*, toepasselijk op *Kosters* uitvinding. Zulk een zin voor beschaving en veredeling te zien onder die volksklassen, zulk eene rust en vrede onder hen te aanschouwen, was voor den opmerker in deze dagen een aangenaam verschijnsel.

Hierop sprak de heer *van der Vliet* (*Boudewijn*), mede uit naam der overige aanwezige uitgevers, boekhandelaars en drukkers, de gezellen voor de vuist aan en maakte hen er opmerkzaam op, welk eene schoone herinnering zij vierden; hoe die herinnering thans dubbel schoon was, daar de magtige drukpers, welke in andere Landen Vorsten van den troon had gedreven en de Volken in beroering had gebragt, juist hier, in het Land harer uitvinding, aan hare edele bestemming was getrouw gebleven, en vrede in het Vaderland en trouw aan den Koning had bevorderd. „Daarom, brave gezellen," dus besloot de heer *van der Vliet*, „daarom geniet gij ook hier in rust een eerlijk stukje brood, omdat hier de drukkunst niet vervreemd is van het ware licht, dat *Koster* door haar voor de wereld op deed gaan."

Daarna had er een bal plaats, dat tot laat in den nacht geduurd heeft. De hoofden der drukkerijen, door de gezellen daartoe uitgenoodigd, woonden het feest bij, werden door de gezellen feestelijk onthaald, en gaven bij herhaling hunne tevredenheid over de inrigting van dit feest te kennen. Het bragt een aangenamen indruk te weeg, op te merken dat de gezellen, door spaarzaamheid gedreven, wekelijks een klein deel van hun loon afzonderen, om zich, gedurende het geheele jaar, voor zoo veel noodig, van genees- en heelkundige hulp te voorzien, en tevens, om dezen vreugdedag onderling in genoegen door te brengen. Maar vooral verdient het in de hoogste mate goedkeuring, dat de gezellen der onderscheiden werkplaatsen op deze wijze inderdaad toonen getrouw te zijn aan de zinspreuk hunner vereeniging: *Door Eendragt t' zaam verbonden*, en dat allen geleid worden door eene loffelijke zucht, om de banden van vriendschap nauwer te sluiten. De grootst mogelijke orde heeft gedurende het feest geheerscht, waarvoor alle lof aan het bestuur der Vereeniging en aan de commissarissen van toezigt, tot dat einde benoemd, toekomt.

— Op zondag den 31 dec. jl. begaf zich eene der dienstboden van den heer *v. S.* alhier, *Gerritje L.*, als naar gewoonte, omstreeks 9½ ure van hare woning, met oogmerk om zich naar de kerk te begeven, doch op het uur, waarop zij anders gewoonlijk van daar terugkeerde, werd zij vruchteloos gewacht, en tot op dit oogenblik is nog niets van haar vernomen. Men vermoedt dat zij, in plaats van naar de kerk te gaan, is gaan schaatsen rijden, daar men te huis hare schaatsen niet gevonden heeft, en zij eene groote liefhebster van schaatsenrijden was, en vreest dat zij welligt hier of daar door het ijs zal zijn gevallen.

— Gedurende de laatste dagen is een tiental hoekers te Scheveningen over den wal gekomen, die aldaar hunne ladingen zouten visch, als mede de gevangen kabeljaauw, hebben aan land doen brengen.

's GRAVENHAGE den 10 januarij.

Het is algemeen bekend, dat Z. M. de Koning gedurende het zomergetijde een groot aantal personen aan het werk houdt in Hoogstdeszelfs duinen. Daar die arbeid in dit jaargetijde niet geregeld kan worden voortgezet, zoo zijn zij nu slechts om de andere week werkzaam. H. M. de Koningin, met het lot dier arbeiders bewogen, laat hen echter gedurende de week, dat zij geen werk hebben, voor hare kosten arbeid verrigten, om op die wijze in de behoefte hunner talrijke gezinnen te voorzien.

— Bij besluit van den 2 dezer heeft Zijne Majesteit goedgevonden te benoemen: tot ridder der 4de klasse van de Militaire Willemsorde den wachtmeester *J. H. Adriaans*, van de escadrons jagers te paard, van het 2de regement lansiers, en tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw, den majoor *W. J. Fischer*, van het 6de regement infanterie; den ridmeester *J. C. Fundter*, van het 2de regement lansiers; den kapitein *A. U. Mooser*, van den staf der artillerie; den kapitein *P. Noot*, van het corps ingeniers, mineurs en sappeurs, en den 1sten luitenant *A. C. T. Eymael*, van het departement van Oorlog.

Bij Koninklijk besluit van den 8 dezer zijn benoemd tot ontvangers der registratie: te Middelharnis, de heer *J. K. Boeije*, thans ontvanger te IJsselmonde, en te IJsselmonde, de heer *R. Groll*, thans ontvanger te Woubrugge; zijnde daarbij voorts het kantoor der registratie te Woubrugge ingetrokken, en te rekenen van den 1 maart 1849 met dat van Alphen vereenigd.

Uit eene door den Minister voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz. aangeboden nominatie tot vervulling der predikants-plaats in de Hervormde gemeente van Zundert (Noord-Braband), zijnde eene Koninklijke collatie, heeft Zijne Majesteit, bij besluit van den 30 december ll., tot predikant aldaar benoemd den heer *T. van Gogh*, candidaat tot de Heilige dienst, thans hulpprediker te Middelburg.

— Thans zijn al de verkiezingen tot leden van de Tweede Kamer en tot kandidaten voor de Eerste Kamer der Staten-Generaal alhier bekend. Alleen ontbreekt nog eene nieuwe keuze in de plaats van den baron *van Scherpenzeel Heusch*, die zoowel te Sittard als te Heerlen tot lid der Tweede Kamer gekozen is. Men ziet weldra de benoeming tot leden der Eerste Kamer, uit de opgemaakte lijst van kandidaten, door den Koning te gemoet. Men verzekert tevens, dat de nieuwe Kamers spoedig, en nog wel in den loop dezer maand, zullen worden bijeen geroepen.

— Bij gelegenheid van het eenjarig bestaan der liedertafel *Helikon* (8 januarij) hebben de leden aan hunnen directeur, den heer *F. T. Pasdeloup*, voor zijn onvermoeid streven tot volmaking van genoemde Liedertafel, eene prachtige zilveren geciseleerde snuifdoos tot aandenken geschonken, waarop als inscriptie geplaatst is: *Helikon.* Bij het te geven groot vocaal en instrumentaal concert van gemelde Liedertafel, ten voordeele der algemeene armen van 's Gravenhage, met medewerking van de voornaamste toonkunstenaars der residentie, in de groote zaal op den Fluweelen Burgwal, zal het orkest door den met roem bekenden orkestmeester van den Koninklijken Franschen schouwburg, den heer *Hasselmans*, worden gedirigeerd, voor zoo veel het instrumentale betreft. Dit orkest zal plaats hebben den 4 februarij aanstaande. Reeds zijn de inteekenlijsten in omloop. De entreekaarten zullen weldra tegen *f* 1. 50 verkrijgbaar worden gesteld.

— Gisteren in den laten avond is alhier overleden de heer mr. *C. R. Vaillant*, in leven lid van den Hoogen Raad, vroeger gouverneur der Westindiën en raadsheer in het Hoog Geregtshof, in den ouderdom van ongeveer 68 jaren.

ROTTERDAM den 10 januarij.

Nadat het hier gisteren, bij eene aanhoudende, ofschoon zachte vorst, zwaar had gesneeuwd, is heden eensklaps een sterke dooi ingevallen, zoodat de thermometer zelfs 41 graden *Fahrenheit* teekende.

Volgens de gisteren en heden gedane peilingen, was de dikte van het ijs in de Maas voor deze stad die beide dagen als volgt: voor Katendrecht 12, voor het Ponteveer 12, voor de Leuvehaven 12, voor de Boompjes 14, voor het Oudehoofd 14, voor den Haringvliet 16, voor de Stads Werf 16, voor 's Rijks Werf 15, voor het Boerengat 16 en voor het Bosland 11 Nederlandsche duimen.

— Sedert de laatste opgave zijn, naar men verneemt, bij de Sub-Commissie voor de Aziatische cholera alhier ter stede de volgende opgaven gedaan:

	Getal lijders.	Overleden.	Hersteld.
Op 8 januarij aangegeven	0	0	2
„ 9 „ „	1	0	0

— Ds. *H. L. Vinke*, predikant te Noordeloos *c. a.*, heeft de beroeping naar Delfshaven aangenomen.

— Sedert de laatste opgave zijn te Dordrecht geene zieken in het cholera-ziekenhuis opgenomen, geene overleden en zijn drie hersteld vertrokken. De overigen zijn allen herstellende.

— Te Glasgow zijn den 5 en 6 dezer 445 choleralijders bijgekomen, en 129 overleden.

— De ijspeiling van gisteren te Dordrecht is als volgt: voor den Riedijk en de Melkpoort 16, voor het Groothoofd en achter de Harmonie 15, voor de Blaauwpoort 14, voor de Mazelaarspoort 12½, voor de Vuilpoort 14 en voor de Kalkhaven 12 Nederl. duimen.

— Bij de commissie ter verschaffing van werk en verdiensten aan den behoeftigen ambachtsman, te Delft, is van den heer *A. van der Most* met dankzegging ontvangen eene som van *f* 100, voortgekomen uit eene in de societeit *Standvastigheid* gedane verloting van twee door zijn ed. aan het fonds geschonken schilderstukjes.

— Wij deelen hieronder mede een overzigt van het aantal reizigers en van de ontvangsten op den Hollandschen ijzeren spoorweg, sedert de daarstelling van dien weg:

Jaren.	Aantal Reizigers.	Ontvangsten.
1839,	77,763	*f* 41,765. 19.
1840,	349,994	- 168,833. 30.
1841,	292,556	- 136,698. 61.
1842,	364,081	- 210,574. 34.
1843,	466,498	- 335,898. 90.
1844,	632,568	- 589,230. 42.
1845,	626,316	- 643,985. 58.
1846,	608,676	- 624,290. 33½.
1847,	814,164	- 825,644. 37.
1848,	876,671	- 907,539. 13.
Totaal	5,109,287	*f* 4,484,460. 17½.

— Uit Vreeswijk verneemt men, dat het water aan de rivier de Lek gisteren morgen stond 4 el 87 duim, waaruit blijkt, dat het sedert de laatste 24 uren is gewassen 9 duimen. Het vaste ijs was eergisteren in genoemde rivier bij meting bevonden vóór en beneden Vreeswijk 23 duim, en boven Vreeswijk 22 duim dik te zijn.

— De *Nederlander* wil vernomen hebben dat tot de ontworpen plannen der Regering, bij de voor te stellen *vernietiging* der Utrechtsche Hoogeschool, behoort: het uitbreiden van de Leydsche Akademie en het voorloopig op den ouden voet laten van de Groningsche.

Dat Dagblad laat op die mededeeling deze bittere zij-sneden volgen:

„ Wanneer het verschil tusschen de overblijvende Akademien regt groot en in het oog vallend wordt, en de Groningsche School daardoor bij de Leydsche verre achter komt te staan, dan zal de opheffing van de Hoogeschool te Groningen, later, zoo veel te gemakkelijker zijn. Men heeft dan — zoo meent men — het voorbeeld van Utrecht, en zeker, men zal dan met Groningen zeer gemakkelijk even zoo kunnen handelen als men met Utrecht gehandeld heeft. — De beide Akademien te gelijk op te heffen, dat durft men niet. Nu meent men zich ligter eene meerderheid in de Kamers te kunnen verschaffen. — Ziedaar een voorbeeld van het weinig doorzigt, wat de Ministers bij de Natie veronderstellen."

— De opening der stembussen en de opneming der stembiljetten te Appingadam, op den 5 dezer, voor de keuze van een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, heeft als resultaat opgeleverd, dat van de 74. rigtig uitgebragte stemmen, op den heer dr. *R. Westerhoff*, te Warffum, zijn gevallen 563, en op den heer mr. *W. Mees*, te Appingadam, 180 stemmen, zoodat eerstgemelde is benoemd.

— Een te Altona uit Sleeswijk teruggekeerd reiziger verzekert dat de ontruiming van Alsen aldaar als spoedig ophanden werd aangemerkt.

Hellevoetsluis den 9 dezer. Niets gepasseerd. De stroom drijft vol ijs; de wind Z. O.

Hellevoetsluis den 10 dezer. Bij het vertrek der post een kofschip in het gezigt, uit zee komende. Er drijft ijs op den stroom; de wind Z. W.

Brielle den 9 dezer. Gisteren na en heden voor posttijd is alhier niets gepasseerd. De Maas met weinig ijs; de wind Z. O.

Brielle den 10 dezer. Gisteren na posttijd is bij het Steenen Baken ten anker gekomen de *Jacoba*, kapitein C. den Dulk, van Abbeville, en is heden voor posttijd opgevaren naar Maassluis. Verder niets gepasseerd. De wind Z. W. De Maas met weinig drijfijs.

Maassluis den 9 dezer. Heden is alhier voor posttijd niets gepasseerd. Er drijft weinig ijs op den stroom; de wind Z. O.

Maassluis den 10 dezer. Heden middag arriveerde *Jacoba*, C. den Dulk, van Abbeville, laatst van Brielle. Er drijft weinig ijs op den stroom; de wind Z. W.

Volgens ontvangen berigt, is het barkschip *Jonge Cornelis*, kapitein C. Verhey, den 13 november van Rotterdam, laatst van de Kaap-Verdische Eilanden, te Rio-Janeiro aangekomen.

Te Rio-Janeiro lagen den 13 november onder anderen in de haven *de Onderneming*, G. Rickmers, bestemd naar Falmouth om order; *Windhond*, C. Parmentier (den 6 dito van Antwerpen aangekomen); *Phénomène*, J. J. Petersen, *Jeannette Marie*, M. Pienschke, en *Adèle*, C. Loones, alle drie voor Antwerpen bestemd, en *Jean de Locquenghien*, J. A. van Diependael.

Dordrecht den 10 dezer. Eergisteren is te Vlissingen binnengekomen het kofschip *de Hoop*, kapitein C. J. Koning, van Taganrok, laatst van Konstantinopel, hebbende 52 dagen reis, bestemd voor deze stad; alles wel aan boord.

Texel den 8 dezer. De wind Z. Z. O. Binnengekomen *Natalie*, S. Nielsen, van Suriname, laatst van Cowes, en *Amphitrite*, A. Gjersoë, van Drammen.

Texel den 9 dezer. De wind Z. O. Binnengekomen *Augusta*, C. J. Ehmcke, van New-York, laatst van Falmouth; *Johan Gerard*, J. T. Huges, van Lissabon, en *Waye*, W. Appleton, van Londen. Uitgezeild *Kaashandel*, D. J. Zijlstra, n. Marseille, en *Juffer Alida*, E. J. Schrage, naar Baijonne. Geene postschuit aangekomen. Texel vol drijfijs.

Vlie 6—8 en Terschelling 4—7 dito de lijsten niet aangekomen. Het schip *Reintje*, kapit. L. P. Teensma, met hout van Stettin naar Groningen, is, volgens brief van Zoltkamp van den 7 dezer, in het Vriesche Gat op den hoek van den Band in het ijs geraakt, en zat zeer gevaarlijk.

Vlissingen den 8 dezer. Door den Vlissingschen loodskotter nommer 3 is in het Kanaal bemand het Nederlandsch barkschip *Minerva*, kapit. J. A. van Boven, van Batavia naar Middelburg bestemd. — De *Alkanna Elisabeth*, kapitein J. N. van Duinen, met lijnzaad en gerst van Koningsbergen naar Antwerpen; *Paul Friedrich*, B. H. Jurges, met spijkers en glas van Antwerpen naar Rostock, en *Hortensia*, Kramer, met lijnzaad van Riga naar Antwerpen, zijn door de vorst binnen de haven gekomen. — De stoombooten *Gazelle*, kapit. J. Main, van Hull, en *Venezuela*, J. Cullen, van Londen, als mede *Ucona*, kapit. Merside, van Hull, alle drie met stukgoederen voor Antwerpen, zijn waarschijnlijk naar Ostende gestevend om aldaar te lossen. — Binnengekomen *Floridian*, J. Whitmore, van New-York, en *Gustave Adolphe*, J. H. Arends, van Havanna, benevens een Amerikaanschen driemaster, allen naar Antwerpen bestemd.

AANGEKOMEN: te Suriname 17 november *Antonie en Eugenie*, C. Meijer, te St. Thomas 24 dito *Delphin*, C. B. Jansen, en te Triest 30 december *Valerius Lodewijk*, H. P. Hinlopen, alle drie v. Amsterdam; te Messina 19 dito *Vriendschap*, de Goede, van Vlaardingen; — te Napels 14 dito *Alexander*, J. S. Bakker, van Amsterdam, en is n. Nisida gezeild om quaranteine te houden; te Lissabon 29 dito *Octavie*, O. Jepsen, v. Antwerpen; — te Paimbœuf 31 dito *Catharina Allegonda*, L. Thaden, van Stettin, en te Drontheim 18 dito *Erstatning*, N. C. Skaarup, van Amsterdam.

VERTROKKEN: van Rouaan 3 dezer *Hendrik Gijsbert*, L. Maasdijk, n. Rotterdam, en van Bergen 23 december *Ville de Liège*, A. Jonkes, naar Antwerpen.

Te Hamburg overwinteren de Nederlandsche schepen *Afina Hillechina*, kapitein D. H. Drewes; *Alida Maria*, T. A. Steffens; *Alkanna Hendrika*, J. C. Westerbrink; *Annechina*, W. W. Patje; *Avontuur*, G. E. Hoveling; *Barbara*, R. J. Jonker; *Catharina*, E. H. Dik; *Catharina*, G. G. de Winter; *Catharina Cornelia*, W. U de Jonge; *Catharina Frederika*, H. H. Duintjer; *Cornelia Catharina*, G. J. Korter; *Egberdina Annechina*, E. H. Drent; *Elisabeth*, K. F. Kremer; *Elsje*, H. H Potjer; *Fennechina*, J. F. Peper; *Frouwina Steenhuizen*, K. H. Zuininga; *Twee Gebroeders*, B. J. Slankenberg; *Geerdina Beerta*, J. D. Flik; *Gesina Catharina*, W. E. Everts; *Goede Hoop*, J. H. Greven; *Hendrika*, E. J. Stuurman; *Johanna Mulder*, T. D. Faber; *Johanna Sara*, C. H. Botje; *Jonge Hendrik*, T. J. Wever; *Jonge Hero*, H. J. van Calker; *Jonge Pieter*, F. P. de Jonge; *Jonge Wicher*, D. D. Kuitze; *Margaretha*, H. D. Gust; *Margaretha Hendrika*, G. J. Munneke; *Maria*, C. J. Dijk; *Vrouw Martha*, J. T. de Jonge; *Menschlievendheid*, S. van der Zwaag; *Neptunus*, J. E. Koning; *Nijverheid*, P. H. Puister; *Sophia*, J. A. Hansen; *Tjallinga Aurelia*, G. Fekkes; *Tiessina*, E. P. Mooi; *Vriendschap*, M. Wijbes, en *Vrede*, N. W. Hazewinkel.

Uittreksel uit de Lloydslijst van den 8 *januarij:*

Te Gravesend zijn den 7 dezer aangekomen *Giraffe* (st.) van Scheveningen en *Camilla* (st.) van het Nieuwe Diep; — te Londen 6 *Cornelis Mos*, Mos, van Scheveningen, *Jonge Dirk*, van Duyne, van Noordwijk, en *Elisabeth Catharina*, Guyt, van Egmond; 8 *Jonge Johanna*, van Duyne, en *Eduard Sebastiaan*, ..., beiden van Noordwijk, en *Wakkere Zeeman*, van der Bent, van Katwijk, uitgeklaard *Emilie*, van den Kerckhove, naar Ostende; — van Deal 7 vertrokken *la Meuse*, Jepsen, naar St. Domingo, en *Anna Louisa*, Koster, naar Haïti, beiden van Londen; — van Littlehampton 6 dezer *Margaretha Hillechina*, Oostra, en van Limerick dien dag *Neptunus*, Bakker, beiden naar Rotterdam; — van Dundee 3 *Stad Goor*, Bakker, naar Leven; — te Northshields dien dag aangekomen *Jonge Johanna*, Haverbult, van Hull.

Het schip *Fenna Gerarda*, kapit. A. P. Struik, van Cardiff naar Amsterdam, is den 1 dezer te St. Mary's (Scilly) binnengeloopen.

St. Mary's (Scilly) den 5 dezer. De schooner *Raphael*, kapit. T. Visser, van Amsterdam naar Syra, is dezen morgen alhier binnengesleept, hebbende schade aan de masten en boegspriet bekomen, en makende water. Het schip heeft van 27 tot 28 december op de hoogte van Kaap Finisterre slecht weder doorgestaan.

Het schip *Harmonie*, kapit. P. H. Schabeling, van Rotterdam naar Liverpool, te Holyhead binnen, heeft den 6 dezer de reis voortgezet.

Het schip *Bremen*, kapit. Koper, van Laguna naar Antwerpen, te Falmouth binnen, heeft den 5 dezer de reis voortgezet.

De brik *Nijverheid*, kapit. P. A. Lievens, van Cadix n. Ostende, is den 6 dezer te Falmouth binnengeloopen.

De schepen *Carolina Christina*, kapit. Gundersen, v. Alexandrië in Egypte, en *Gloria*, kapit. Enegren, van Berdianska, beiden te Falmouth binnen, zijn den 6 dezer op bekomen order verzeild, het eerste naar Antwerpen en het laatste naar Amsterdam.

Het schip *Minerva*, kapitein J. A. van Boven, van Batavia naar Middelburg, was den 5 dezer op de hoogte van Bevezier.

De schepen *Eliza*, kapitein P. H. de Boer, van Liverpool naar Rotterdam, en *Petronella*, van den Kerckhove jr., van Liverpool naar Gent, zijn den 6 dezer te Plymouth binnengeloopen.

Het schip *Charleston*, kapit. Blohm, v. Bathurst (Gambia Rivier) naar Cowes om order, is den 6 dezer te Dartmouth binnengeloopen.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN.

Te Rotterdam:

KONINGSBERGEN, het Nederl. Kofschip *Agina Uindina*, kapit. *G. S. Brouwer.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

LIVERPOOL, het Nederl. Schooner Kofschip *Johannes Linthorst*, kapit. *J. K. Klunder.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

Vlaardingen.

LISSABON, het Nederlandsch Hoekerschip *Taag*, kapitein ..... Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*, te Rotterdam.

BEURS- EN MARKTBERIGTEN.

***MADRID** den 2 Januarij.* Spanje 3 per cents 19⅜ zonder Coupon, na beurstijd 19 1/16 a ⅛ geld en 19 3/16 papier; dito 5 per cents 10 papier, na beurstijd 9⅞ geld; Rentel. Schuld 5⅞ papier, na beurstijd 5¾ geld; Coupons 6 papier.

***PARIJS** den 8 Januarij.* Frankrijk 3 per cents 45. 60 a contant en tegen ultimo; dito 5 per cents 74. 65 a contant en 74. 75 tegen ultimo; dito, leening van 1847, 74. 50 a contant en 74. 25 tegen ultimo; de Actien van de Bank 1660; Holland, 2½ per cents, 50½. — De 3 per cents sloten heden 10 centimes hooger, en de 5 per cents 35 centimes lager dan saturdag.

***LONDEN** den 8 Januarij.* De 3 per cents Geconsolideerden 88¾ a contant en voor rekening; de Gereduceerden 88⅞; de Actien van de Bank 190½; Spanje, 5 per cents, 14⅜ voor rekening; dito, 3 per cents, 27 voor rekening, zonder Coupon; Portugal, 4 per cents, 26 voor rekening; Mexico 25 voor rekening; Peru 49½ voor rekening; Holland, 4 per cents, Certificaten, 76.

***ANTWERPEN** den 9 Januarij.* Weinig handel. België 5 per cents 85¼ geld en 85½ papier; dito 4½ per cents 77 papier; dito 2½ per cents 43½, 43⅝ geld. Spanje 5 per cents 9¾ en 9 13/16 geld; dito Binnenl. 3 per cents 19¼ geld.

2¾ ure. België 2½ per cents 43 9/16 geld en 43⅝ papier. Spanje 5 per cents 9⅞ geld en 9 15/16 papier.

***AMSTERDAM** den 10 Januarij.*

				gebl.
NEDERLANDEN, Werkel. Schuld	2½	pc.	49¼ a 49½	49 7/16
Dito Certificaten	3	»	59 – 59⅛	59
Dito dito	4	»	76½ –	
Oostind. Leening	4	»	75¼ – 75⅜	
Amortisatie-Sijndicaat	3½	»	76¼ –	
Handel-Maatschappij	4½	»	–	
Haarlemmermeer	4½	»	–	
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	»	–	
Dito Holl. Spoorweg-Maats.	4½	»	79¾ – 79⅞	79⅞
BELGIË			–	
Dito	4½	»	73½ –	
Dito bij *Rothschild*	2½	»	41¼ –	
SPANJE, L. » *Ardoin* van 85 £	2½	»	41⅜ – 41½	41 7/16
Dito » dito » 510 »	5	»	10⅛ – 10 3/16	10⅛
Dito » dito Onbep. Stukk.	5	»	10 1/16 – 10 3/16	10⅛
Dito	5	»	9½ – 9¾	
Dito Binnenl. a 6 m.	3	»	29⅞ – 29⅞	29⅞
Coupons *Ardoin*	3	»	19⅜ – 19½	19⅜
Passive			6 13/16 – 7¼	
Fransche Uitgestelde			–	
PORTUGAL, te Londen			2 15/16 – 3	
Dito dito	5	»	26¾ – 26 15/16	
Dito Binnenl. a 1 Conto	4	»	27¾ – 27⅞	27¾
RUSLAND, Obl. *Hope en Co.* 1798 en 1816	5	»	–	
Dito dito 1828-1829	5	»	101⅛ –	
Certific. bij dito 1831 en 1833	5	»	100⅝ –	
Dito bij *Hope en Co.*	5	»	89¾ –	
Dito » *Stieglitz en Co.*	4	»	80⅞ – 81	81
Certificaten te Hamburg	4	»	80⅜ –	
Inschrijving in Assignatien	5	»	–	
Certificaten van dito	6	»	–	
POLEN, Certificaten	6	»	–	
Dito Aand. met Loten	4	»	66 – 67	
Dito dito	fl. 300	*f*	–	
OOSTENRIJK, Metaliek	» 500	»	126½ – 126¾	
Dito	5	pc.	71¼ – 71¾	71¾
	2½	»	38 – 38¼	

Weenerb. bij *Goll en Co.*, 4 pc., 65¼, ½; N. Weener Aand. van 250 fl., 234. Amerik. Bank-Actien 3 5/16, 7/16. Brazilië, 5 pc., 77½, ¾. N. Mexico, 5 pc., 24¾, ⅞, ⅞. Peru, 6 pc., 35¼, ½, ¼. Grenada, 1¼ pc., 14¼, 15⅛, 15⅛. Equador 2½. Grieken, 5 pc., 5 11/16, ¾. Obl. Holl. Spoorw., 4½ pc., 90.

5 ure. Nederl. Werkel. Schuld, 2½ pc., 49½. Spanje, bij *Ardoin*, £ 510, 10⅛; dito Binnenl., 3 pc., 19 7/16. Oostenrijk, Metaliek, 5 pc., 72⅛; id., 2½ pc., 38 5/16.

***ROTTERDAM** den 10 Januarij.* Nederlanden, Werkel. Schuld 2½ pc, 49 3/16 l. k., 49¼ h. k.; idem idem, 3 pc., 59; id. id., 4 pc., 76⅛. België, bij *Rothschild*, 2½ pc., 41½ l. k., 41⅝ h. k. Spanje, Binnenl., 3 pc., 19 7/16; Coupons, *Ardoin*, Oude, 7⅛. Oostenrijk, Met. 2½ pc., 38⅛.

***ROTTERDAM** den 9 Januarij.* Londen 2 maanden *f* 11. 95, kort *f* 12.

***AMSTERDAM** den 10 Januarij.* Van ROGGE is heden verkocht: 124 ℔ Groot-Brab. *f* 152; 127 ℔ Anclammer *f* 160; 123 ℔ Pruiss. *f* 152, alles bij gerijven. — In de overige ARTIKELEN ging niets om. — RAAPOLIE: op 6 w. *f* 39; Vlieg. *f* 38; in Mei eerstk. *f* 36¼; Sept. *f* 35½ a ¾; Oct. en Nov. *f* 35¾. — LIJNOLIE: op 6 w. *f* 26½; Vlieg. *f* 25½. — HENNEPOLIE: op 6 w. *f* 35. — RAAPKOEKEN *f* 50 a *f* 54. — LIJNKOEKEN *f* 8 a *f* 10.

***SCHIEDAM** den 10 Januarij.* Door het besloten water geen Jeneverprijzen.

OPENBARE VERKOOPINGEN VAN HUIZEN, ENZ., in het Notarishuis te Rotterdam,

WOENSDAG DEN 10 JANUARIJ.

N.° 1. Het *Pand*, bestaande in *Beneden-* en *Bovenwoningen*, *Pakhuis*, *Zolders* en *Erve*, aan de Oostvest, L, n.° 692, wijk 11, n.° 781, met een *Mestput* aan de Vest. In trekgeld *f* 1725.

N.° 2. De *Stalling* en *Erve*, in zekeren gang in de Walensteeg, K, n.° 459. In trekgeld *f* 340.

N.° 1. Het *Huis* en *Erve*, aan de oostzijde van de Oostmolenstraat, M, n.° 301, wijk 12, n.° 314. In trekgeld *f* 2125.

N.° 2. Het *Huis*, *Bovenhuis* en *Erve*, aan de oostzijde van de Botersloot of Kwakernaat, I, n.° 30, wijk 9, n.° 39, In trekg. *f* 1950.

N.° 3. De twee *Huisjes* en *Erve*, in een gang aan de Delftschevaart, G, n.° 292 B, wijk 7, n.° 300. In trekgeld *f* 580.

N.° 1. Het *Huis*, *Bovenhuis* en *Erve*, aan de oostzijde van de Delftschevaart, F, n.° 255, wijk 6, n.° 333. In trekgeld *f* 4200.

N.° 2. Het *Pand*, bestaande in een *Huis*, *Pakhuizen*, *Bovenhuis*, *Open Plaats*, diverse *Beneden-* en *Bovenwoningen*, en *Erve*, aan de westzijde van den Oppert en achter aan de Slijkvaart, F, n.° 126, wijk 6, n.° 177. In trekgeld *f* 7250.

N.° 3. Het *Huis*, *Bovenwoningen* en *Erve*, aan de oostzijde van de Zandstraat, E, n.° 437, wijk 5, n.° 461. In trekgeld *f* 2450.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *ROTTERDAM*, gezien de Ampliatie op de Ordonnantie op de Openbare Veiligheid, gepubliceerd op den 17 December 1846 en houdende bepaling omtrent het voorzien der Paarden van Bellen, in geval de straten besneeuwd zijn, en het noodig oordeelende dat die bepalingen worden opgevolgd, maken bij deze aan de Ingezetenen bekend dat, te beginnen met den dag van morgen, Woensdag den 10 dezer, en tot dat de sneeuw van de straten zal zijn weggeruimd, alle paarden, — het zij dezelve voor eenig rijtuig of slede gespannen zijn, onder den man bereden of geleid worden, — aan het hoofdstel, eenig ander gedeelte van het tuig, of aan een riem om den hals, voorzien moeten zijn van twee of meer luidklinkende Bellen, met dien verstande echter dat, wanneer meer dan één paard voor een rijtuig of slede is gespannen, het voldoende zal zijn dat een derzelve, en wel, zoo dezelve niet naast elkander gespannen zijn, een der voorsten van Bellen voorzien is; zullende bij gemis hiervan de Voerman, Bereider of Geleider gestraft worden met eene boete van *Zes Gulden*, of, in geval van onvermogen, met eene gevangenis van *drie dagen.*

Aldus gearresteerd en gepubliceerd den 9 Januarij 1849.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

J. F. HOFFMAN.

Ter ordonnantie van dezelve,

STORM VAN 'S GRAVESANDE.

*** Met dankbaarheid vermelden de Ondergeteekenden, dat ten behoeve van Cholera-Lijders, Weduwen en Gezinnen bij hen zijn ingekomen de navolgende liefdegiften, als: van den Heer *P. M. Bazendijk*, de opbrengst van een Dichtstuk door den Wel Ed. Heer *Laurillard*, *f* 11. 50. D. 1 Muntbiljet, n.° 156432, groot *f* 10. Goud, *f* 10. N. N. 1 Coupon 3 per cent, n.° 6941, groot *f* 2. 97. N. N. Dankbaarheid aan het Opperwezen, 1 Bankbiljet, n.° 15, groot *f* 25. Van Mejufvr. *V. W.*, 2 Coupons, 4 per cents, n.s 2381 en 4989, a *f* 1. 98; te zamen *f* 3. 96. Weinig maar uit een dankbaar hart *f* 2. 50. Goud *f* 10 en Goud *f* 5; te zamen *f* 15. N. N. 1 Bankbiljet, n.° 996, groot *f* 40, aan Goud *f* 5; te zamen *f* 45. (Aan des Edelen inzenders verzoek, om een deel aan de bewoners van wijk M uit te reiken, zal worden voldaan.) Door den Heer *W. Wenk*, 1 Bankbiljet, n.° 774, groot *f* 25. Specie *f* 1. 50; te zamen *f* 26. 50. Door den Heer *P. Versteeg*, Kaartjes, ter bekoming van Kleedingstukken, ten bedrage van *f* 25. Voorts Specie *f* 3. 70. Door de Heeren *Bahlmann en Co.*, *f* 1. 86. Door den Heer *J. A. Meyneken*, *f* 3. 27. Specie *f* 52. 35; te zamen *f* 213. 61. Het vorige in deze Courant vermelde bedraagt *f* 2112. 10½, dus te zamen *f* 2325. 71½. Voorts van den Heer *C.*, 4 Soepkaarten. N. N. 1 dito. F. S. 4 Kinderdekens en 2 stukken wit en bont Katoen.

Stadgenooten! de Ondergeteekenden, zich met ieder regtgeaarde dankbaar verheugende in het afnemen der Cholera, vertrouwen, dat uwe betoonde menschlievendheid, uwe ondubbelzinnige aan den dag gelegde deelneming in het lot der Ongelukkigen, zich ook zal uitstrekken om, gedurende den Wintertijd, de rampen der door de Cholera ongelukkig gewordene Weduwen en Betrekkingen, en helaas! deze zijn velen, zoo doeltreffend mogelijk te blijven lenigen. Hebt gij alzoo velen der naar redding omzienden in het barre jaargetijde door uwe liefdegiften behouden, dan hebt gij Edelen veel, zeer veel gedaan; dan smaakt gij het zaligend genot van Weduwen en Weezen verzorgd, hongerigen verzadigd, naakten gedekt en kranken gelaafd te hebben, en dit met penningskens slechts geleend aan Hem, die uw loon groot zal doen zijn, daar waar gewis *armen en rijken elkanderen ontmoeten, daar de Heer ze immers beiden maakte!* en die ongelukkigen zullen na den winter doorbragt te hebben dankbaar uitroepen: „de Algoede heeft ons tot hiertoe geholpen, Hij zal gewis ook voortaan het wel met ons maken!"

Vrienden der armen! zij zijn u aanbevolen!

P. E. VAN AALST, Haagscheveer, wijk 6, n.° 366.
F. A. WIJNMALEN, Hang, wijk 2, n.° 413.
A. J. DE VRIES, Delftschevaart, wijk 6, n.° 329.
M. S. SPIJER, Hang, wijk 2, n.° 416.
J. C. ENGELCKE, Westewagenstraat, wijk 5, n.° 683.

*** De Persone van FRANCINA BEKING, welke volgens opgave zou moeten wonen bij zekere **S. Lutte**, n.° 32, in de Kerklaan alhier, doch welke aldaar niet is uit te vinden, wordt bij deze, indien zij zich binnen deze Stad bevindt, in haar belang uitgenoodigd om zich onverwijld te vervoegen ter Secretarie dezer Stad.

*** **LEESVERGADERING** van de *Rotterdamsche Afdeeling* der **Hollandsche Maatschappij van Fraaije Kunsten en Wetenschappen**, op Dingsdag den 16 Januarij 1849, des avonds ten 7 ure, in het Locaal in de Bierstraat.

Sprekers de Heeren Dr. ***G. PH. F. GROSHANS***, alhier, en Mr. ***J. A. BURLAGE***, van Amsterdam.

Namens het Bestuur,
G. A. SCHNEITHER, *Secretaris.*

Heden beviel voorspoedig van een ZOON MARIA CLASINA VAN RIJNBACH, Huisvrouw van

Rotterdam
den 6 Januarij 1849. H. SCHRÖDER.

Heden beviel van eene DOCHTER J. E. VAN SANTEN KOLFF, geliefde Echtgenoot van

Rotterdam
den 6 Januarij 1849. F. A. VINK.

Mijne geliefde Echtgenoot, ELISABETH HENDERIKA GUTTLING, overleed heden, na eene kortstondige ongesteldheid, in den ouderdom van ruim 23 jaren, mij een jeugdig Kind uit onzen korten doch gelukkigen echt nalatende.

Rotterdam
den 7 Januarij 1849. P. W. DICKE.

Na een langdurig lijden, ontsliep heden, tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen, Behuwdkinderen en verdere Betrekkingen, mijne dierbare Echtgenoot, Vrouwe THEODORA EMMERENTIA PARAVICINI DI CAPELLI, in den ouderdom van ruim 66 jaren, waarvan ik bijna 39 jaren in den gelukkigsten echt met haar was vereenigd.

Rotterdam
den 8 Januarij 1849. H. H. VAN DAM.

*** KONINKLIJKE ZUID-HOLLANDSCHE SCHOUWBURG,

*onder directie van den Heer **A. Peters.***

Op Saturdag den 13 Januarij 1849: **ZIJ IS KRANKZINNIG**, Tooneelspel in twee bedrijven, naar het Fransch van *Bayard.* Gevolgd door: **NEEF ZEGEL**, Blijspel in drie bedrijven, naar het Hoogduitsch van *R. Benedix*, Schrijver van *Doctor Wesp*, door den Heer *H. van der Sprong* (nooit alhier vertoond).

Verwacht op Maandag 15 Januarij 1849, ter benefice van Mevr. *Valois-Sablairolles:* **DE RIJKE ERFGENAME**, Tooneelspel, naar aanleiding van *Eugène Sue's* Zeven Hoofdzonden (*sept Péchés Capitaux*). (De Hoogmoed.)

*** **DOOR BIJZONDER GUNSTIGE GELEGENHEID**

TENTOONSTELLING

van de uitmuntende Schilderij

DE TREURENDE MARIA,

door den voortreffelijken ***ARY SCHEFFER***, *Neêrlandsch Schilder*, te **Parijs** wonende, vervaardigd.

In en ten voordeele van het

GEREFORMEERD BURGER-WEESHUIS,

(Goudschewagenstraat) te **Rotterdam**, tot en met **Saturdag den 13 Januarij 1849**, dagelijks van des voormiddags ***tien*** tot des namiddags ***drie*** ure, tegen betaling van **25 *centen*** voor ieder Persoon.

*** Het BESTUUR der EFFECTEN-SOCIETEIT alhier, ontwaard hebbende dat er van de **OBLIGATIEN** a Ps. **2400** of *f* **6000** Kapitaal, (Serie E) **3** per cents Spaansche Binnenlandsche Schuld, hooger Nummers in omloop zijn gebragt dan die, waarvan door het Spaansch Gouvernement in der tijd Officiële kennisgave gedaan is, heeft besloten geene Stukken aan de Beurs te admitteren, welke het Nummer van **39999** te boven gaan.

Rotterdam A. VAN DER HOOP *Jansz.*,
den 10 *Januarij* 1849. *President.*

*** J. C. F. SCHMIDT, SPEKSLAGER,

is Verhuisd, van den Oppert, wijk **6**, n.° 75, naar den **Schiedamschendijk**, wijk **3**, n.° **308.** Hij beveelt zich bij voortduring aan in de gunst zijner geachte Stadgenooten, als mede tot de Leverantien bij Heeren Scheepsreeders en Kapiteins, belovende hij eene billijke en prompte bediening.

*** Door toeval wordt *TER OVERNEMING* aangeboden een **KOPERSLAGERS-WINKEL**, met de **Gereedschappen** tot de Koperslagerij behoorende, en des verkiezende ook de *HUUR* van het HUIS, waarin de Affaire tot hiertoe is geëxerceerd. Adres, onder letter H, bij den Kantoor-Boekverkooper H. T. HENDRIKSEN, op de Hoogstraat te Rotterdam.

*** Door Verandering van Affaire wordt *TER OVERNEMING* aangeboden een **WINKEL** in **KRUIDENIERSWAREN enz.**, met den **Opstal** en voorhanden zijnde **Goederen**, om des verkiezende terstond te kunnen aanvaarden. Te bevragen bij *CORNELIS ARRENBERG*, Boekhandelaar, op de Noordblaak alhier.

*** *UIT DE HAND TE KOOP* een in 1845 nieuw opgebouwd **HUIS**, met eene **SCHUUR** en **ERVE**, benevens **BOOMGAARD**, in welk Huis sedert jaren met het beste gevolg een *Winkel* van *Kruidenierswaren* en *Slijterij* van *Bier*, *Azijn* en *Sterken Drank*, als ook *Vleeschhouwerij*, wordt uitgeoefend; zijnde van wege de ruimte en den stand geschikt tot het uitoefenen van verscheiden Vakken; alles staande en gelegen op den Havenkant te Poortugaal. Te bevragen bij A. VAN BREE, aldaar, dagelijks, behalve des Zondags.

*** PUBLIEKE VERKOOPING, Maandag 15 Januarij 1849, te Rotterdam, in het Logement *de Zon*, des voormiddags ten half elf ure, van

Circa 44 LASTEN *ROGGE*,

meerder en minder door Zeewater beschadigd, van Stettin aangebragt met het Schip *Jantina*, Kapitein *de Groot.*

Nadere informatien bij SCHADEE & Co. en W.M en ALB.S SMALT & Co.

*** De Notaris *L. C. VAN STAVEREN*, residerende te Delft, als ten deze regterlijk gecommitteerd, is voornemens om op Donderdag den 18 Januarij 1849, des middags ten een ure, in *het Stads-Koffijhuis*, achter het Raadhuis te Delft, publiek te veilen, en op den 25sten derzelve maand, op voormelden tijd en plaats, bij afslag, te verkoopen:

Een uitmuntend gesitueerd **HUIS, SCHUUR** en **ERVE,** zijnde eene zeer gerenommeerde, in geëxtendeerden Omvang en met het beste gevolg nog werkelijk uitgeoefend wordende **Broodbakkerij,** staande en gelegen aan de westzijde van het Oude Delft, in wijk **1**, n.° 47, te Delft, Kadaster sectie E, n.° 605; te aanvaarden op den 5 Februarij 1849. Breeder bij Biljetten, en nader onderrigt te bekomen ten Kantore van den Notaris *VAN STAVEREN*, te Delft.

*** *En vente chez H. T. HENDRIKSEN, Hoogstraat, à Rotterdam, B.E TARRIDE, Longue rue de l'Écuyer, à Bruxelles, MAX KORNICKER, Place Verte, à Anvers, et chez VAN DER BEEK, Libraires, à Amsterdam:*

LA PRÉSERVATION PERSONNELLE

(33e édition, traduction en français), avec 40 gravures coloriées. — Prix 5 fr., sous enveloppe.

Traité médical sur le mariage et ses secrets désordres, sur les infirmités de la jeunesse et de l'âge mûr, résultats ordinaires des premières années de la vie qui tendent à détruire toute l'énergie physique et mentale, toute passion, enfin tous les attributs de la virilité; illustré de 40 *figures coloriées, sur l'anatomie, la physiologie et les maladies des organes de la génération, expliquant clairement leurs structures, usages et fonctions, et les déplorables effets produits sur eux par l'onanisme, les excès etc., avec les observations pratiques sur les habitudes secrètes des collèges, la faiblesse nerveuse, la syphilis, le rétrécissement de l'urètre, les indigestions, l'hypocondrie, la folie, les éruptions, les rhumatismes, la phthisie etc., par le docteur* Samuel La'mert, *médecin consultant*, 37, *Bedford-square, à Londres, membre de l'Université d'Edimbourg, membre honoraire de la Société médicale de Londres, licencié au Collège des pharmaciens de la même ville, etc. etc.*

Il serait à souhaiter que les parents et chefs de famille, les surveillants et directeurs d'institutions publiques et les ministres de la réligion surtout se procurassent cet excellent livre; ils empêcheraient par de sages avertissements donnés à tems, le progrès d'une triste habitude chez des jeunes gens qui, une fois abandonnés à sa fatale influence, perdent la conscience du danger et marchent à la mort à pas de géant.

INGEZONDEN STUKKEN.

Wat is toch dat Protestantsch Gesticht te *Montfoort?* (*)

Deze vraag, zoo menigmalen tot schrijver dezes gerigt, is dezer dagen openlijk behandeld, en op eene zoo treffende als uitlokkende wijze beantwoord door den Wel Eerw. Heer *W. P. R. Bouman*, predikant te Rotterdam, dat ik mij veroorlove de Redactie van dezen Bode beleefdelijk te verzoeken, door middel van haar blad, onderstaande regelen algemeen bekend te willen maken.

Het boekje van den Heer *Bouman* is wel ten voordeele van het gesticht uitgegeven, en met eene bloote verwijzing naar zijn inhoud zou men welligt kunnen meenen, dat uw Bode volstaan kon; doch ik geloof, met bescheidenheid, het gesticht eene betere dienst te bewijzen, met eene korte schets, die, zoo zij niet geheel mislukt, den menschlievenden lezer met warme belangstelling zal vervullen en hem zeer zeker niet zal teroghouden van den aankoop van het zoo lezenswaardig geschrift, welks titel luidt:

» Het Protestantsch Gesticht te Montfoort. Een woord aan de Protestanten in Nederland, door *W. P. R. Bouman*, predikant te Rotterdam. (Ten voordeele van het gesticht.) Uitgegeven te Rotterdam, bij *H. A. Kramers*."

Meermalen hebben dagbladen loffelijke melding van het gesticht gemaakt. Meermalen kwamen berigten in van bezoekers, die het als deskundigen in oogenschouw hadden genomen, en werd het gesticht voorgesteld als alle verwachting te boven gaande; maar openlijk, en met den naam van een zoo geacht leeraar als de heer *B.*, en naar aanleiding van 't geen in eene eerste jaarlijksche vergadering van Bestuurderen was gehoord, gezien en besloten, — is nog nimmer eene aanprijzing van het gesticht in het licht verschenen.

Dit heeft mij grootelijks verheugd. Niet omdat ik de particuliere berigten in twijfel mogt trekken; niet omdat ik aarzelen moest in den geheel praktischen man, die, in den volsten zin des woords, de vader van het gesticht mag geheeten worden, den geschikten persoon te zien; — maar omdat mijne vooringenomenheid groot was! omdat elk berigt uit het gesticht haar bevestigde, terwijl de belangstelling die de zaak dusverre bij het publiek, ja, ook bij de Regering ontmoette, wel van eenen geest van onderzoek, niet van eene zucht tot ondersteuning getuigde.

Het publiek, zeide ik. Ja het publiek. Vol van redeneringen over de beste middelen tot wering van armoede, meent het, voor eenen tijd, zijn geweten ontlast te hebben met eene bijdrage tot het leveren van arbeid gedurende het barre saizoen, of op eenen schaarschen, duren tijd. Maar zou het ook meenen op die wijze werkelijk de armoede te hebben overwonnen? Neen! gij bedriegt u, milde, edelmoedige gevers; want gij deedt niet wèl. Gij hebt uwe gaven doen verzamelen om een honderdtal gezinnen tijdelijk te gemoet te komen. Maar, toen uwe gaven uitgeput waren, was toen de behoefte geweken? Ik geloof gij hebt ze eer grooter gemaakt dan verligt.

Niets is moeijelijker dan wèl te doen. De heerschende meening is deze: hebt gij uwen armen natuurgenoot den mond of de hand gestopt, of hem een kleeding- of dekstuk verstrekt, gij hebt wel gedaan; en dit is mijnes inziens eene eerste dwaling. Eene tweede dwaling is de verkeerde toepassing van het » niet-omzien." Hij die waarlijk wel gedaan heeft, zie er niet naar om, eerstens om zichzelven niet te verhoovaardigen, maar vooral ook om den beweldadigde niet te vernederen. Eene toegerekende weldaad is geene weldaad meer! Eene onberekende gift kan niet dan bij toeval weldaad zijn.

Er zijn soorten van behoeftigen, die, door kwalijk begrepen weldadigheid bedorven, het blok der maatschappij geworden zijn. Dat blok moet zij slepen, gelijk ieder zijn eigen kruis. Maar indien het ernst is, het Armwezen te herstellen, en een deel van het zijne te geven om er waarlijk wel mede te doen, dan ondersteune men de armoede niet, maar men roeije ze uit. Zonder dat, vestigt zich een georganiseerd heir van bedeelzieken, welks drommen in eene ongeloofelijke verhouding aangroeijen. Wilt gij een bewijs, ik vrage u, of gij, wanneer gij op den huidigen dag de plaats uwer inwoning doorkruist en zoo menigwerf de schrikkelijkste tafereelen van ellende ontmoet, kunt gelooven dat er tevens eene Maatschappij van Weldadigheid bestaat, welker stichting sedert 25 jaren zóó uitmuntend heeft bijgedragen tot wering van armoede, dat hare gebouwen over en over vervuld, en de straatbedelaars menigvuldiger zijn dan te voren?

De Maatschappij van Weldadigheid heeft den Staat met eenen aanzienlijken schuldenlast bezwaard. Het lust mij niet de milioenen schats zamen te tellen, welke die instelling, met de beste bedoelingen ontworpen, heeft gekost, doch waar zijn de vruchten? De Maatschappij van Weldadigheid is eene bergplaats van behoeftigen, — maar zij worden er niet tot zelfstandige, beroep- en neringzieke burgers gevormd; zij zijn ongelukkig, zoodra de tijd van ontslag daar is. Er is in het wezen dier instelling een eigenaardig gebrek. Hare verpleegden leeren er de kunst niet om in eigen behoeften te voorzien, daartoe de tering naar de nering zettende. Ik zonder hiervan niet de kinderen uit. Hunne opvoeding te Veenhuizen, zoo ook te Wateren, hoe doelmatig ook, is alleen, bij tijdig ontslag, doeltreffend. Niet zelden geven zij, reeds bij hunne eerste schrede in de groote burgermaatschappij, het blijk, dat zij wel door, maar niet voor den Staat zijn opgevoed.

Zou het dan ook de aandacht der Regering verdienen, dat een particulier, dat eene kleine vereeniging van gegoeden en welgezinden, zonder subsidien van den Staat te vragen of te behoeven, in eene der gezondste streken van het Land, een uitgestrekt gesticht gevestigd heeft, hetwelk in werking is, bij toenemende deelneming bloeit, en het bewijs levert, dat eene instelling tot wering van armoede, zonder bezwaar van 's Rijks schatkist, niet alleen wenschelijk, maar ook mogelijk is?

Wat is dan dat gesticht te Montfoort?

» Een Protestantsch gesticht." Om dat het den stichter uit eigene ondervinding en uit menigvuldige voorbeelden als uitgemaakt is voorgekomen, dat geene Protestanten en Katholijken gezamenlijk, zoo als elks kerkgenootschap het vordert, kunnen opgevoed en verpleegd worden. Het gesticht is dus niet eene vrucht van onverdraagzaamheid. Ik heb mij daarvan in een onderhoud met den stichter tot mijn genoegen mogen overtuigen. Maar de beperking heeft ten doel de bevordering van inwendigen vrede, van eendragt en orde.

Het Protestantsch gesticht te Montfoort draagt eigenlijk den naam van *Landbouwkundig huis voor verwaarloosde kinderen*. Deze ongelukkigen zijn in de eerste plaats de voorwerpen van bijzondere zorg. Zij worden verpleegd. Zij ontvangen onderwijs in de school van het gesticht, zij worden voor den landbouw of ook voor eenig goed ambacht opgeleid, en hunne zedelijke en godsdienstige vorming wordt bovenal met vlijt en naauwgezetheid ter harte genomen. Van den weg naar den kerker, welken velen reeds digt genaderd zijn, worden zij opgenomen om, onder den zegen des Allerhoogsten, tot nuttige en waardige leden van de Maatschappij te worden gevormd.

2. *Het Proveniershuis*. Hierin koopt men zich tegen eene bepaalde som, in te schrijven op het Ned. Grootboek Werk. Schuld, waarvan de rente onmiddellijk door het gesticht genoten wordt, doch welke hoofdsom het onvervreemdbaar eigendom blijft van den provenier, bij wiens overlijden zij aan het gesticht vervalt.

3. *Het Kosthuis*, strekkende om den vlijtigen handwerksman of dienstbode in den ouden dag, buiten bezwaar van diakonie of gemeentebestuur, door eigene bijdragen, of die van bloedverwanten of vrienden, het zij in eens gestort, het zij bij jaarlijksche termijnen betaald, te verplegen. De som bedraagt jaarlijks *f* 100.

4. *Het Bestedelingshuis*. Hierin worden voor rekening van diakonien of gemeentebesturen de armen, die ten hunnen laste zijn, opgenomen. De bestedingsom wisselt af naar gelang der validiteit van den bestede, staat van gezondheid, geschiktheid tot het verrigten van arbeid. Voor zulke personen wordt betaald *f* 85; invalide *f* 75; valide *f* 70; kinderen *f* 65; daarenboven *f* 10 's jaars voor kleeding, voor elk.

Het gesticht te *Montfoort*, behalve dat het een toevlugtsoord voor zulken is, die zelfs van vader en moeder zijn verstooten, of ook voor weezen, die, gelijk zulks in vele kleine plaatsen het geval is, in geen weeshuis kunnen worden opgenomen, opent zich alzoo voor den oude van dagen, wien het eene genoegelijke rust belooft in den schoot der natuur, en verschaft aan armen, naar mate ieders gezondheid en kracht gedoogen, — arbeid.

Reeds worden 124 verpleegden in het gesticht aangetroffen; en met iederen dag groeit hun getal aan. Van die 124 zijn 29 mans, 18 vrouwen, 42 jongens, 35 meisjes. Zij zijn herkomstig van 45 verschillende gemeenten of corporaties, 16 wegens ouderdom, 7 wegens ziekelijken toestand, 3 wegens bekrompene geestvermogens, 16 wegens verwaarloozing, 44 wegens vlugt of overlijden van ouders, 17 wegens kwade neigingen, 21 wegens onmatigheid in den sterken drank. — Van dezen waren 9 vroeger bemiddeld, nu tot armoede vervallen, als 4 door misbruik van sterken drank, 1 door onverstandige mededeelzaamheid en eigenzinnigheid, 1 door losheid van gedrag, 1 door zorgeloosheid en misleiding van familie, 2 door werkeloosheid en verkwisting.

Onder behoorlijk toezigt en geleide gaat de schare iederen dag des Heeren, tweemalen naar de fraaije kerk der Protestanten te *Montfoort*, en helpt zij zoowel door eerbiedige stilte, als door het gezang, waarin de jongelieden gezet en met goed gevolg geoefend worden, de stichting der geheele gemeente verhoogen.

» Verwacht niet (dus vervolgt de Heer *Bouman*), indien gij de gestichten bezoekt, sierlijke gebouwen met eene uitwendige praal, waaraan maar al te dikwijls in onzen tijd schatten verkwist worden. Gij zult er geschikte, hechte gebouwen zien, alle met groote tuinen; overal is licht en lucht; overal is orde en heerscht zindelijkheid. Van de verschillende ruime slaapplaatsen is er eene reeds door de verpleegden zelve, onder het toezigt van den baas-timmerman, gebouwd.

» In de eetzalen zult gij ze vinden aan den eenvoudigen disch, wel voorzien van gezonde spijzen, zindelijk toebereid, behoorlijk voorgediend, met de meeste orde, stilzwijgend genuttigd, terwijl een der voornaamste beambten is voorgegaan in het gebed, die ook met dankzegging den maaltijd besluit.

» Gij vindt de school geheel naar de tegenwoordige hoogte des tijds ingerigt; het onderwijs naar de behoefte der leerlingen berekend, en de onderwijzers, met loffelijken ijver bezig, den waren toon bij hunne leerlingen aanslaande. De meisjes leeren het naaijen, breijen en alle vrouwelijke handwerken, uitgezonderd het borduren, en zelfs de jongens, die allen breijen, leeren zóó veel, dat zij zich tot het in orde houden hunner kleederen knap en behoorlijk redden kunnen.

» Ziet nog niet al te scherp op de kleine bibliotheek welke gij verder ontdekt, maar neemt veilig ieder boek in handen, en gij moogt met het regt van eenen opper-censor handelen met ieder schadelijk werk, dat gij aantreft.

» Behaagt het u de ledige planken met nog iets nuttigs aan te vullen, ieder zoodanig boekgeschenk zal met dank worden aangenomen, en ongelezen blijft het niet.

» Tot welken bewoner van het gesticht gij u ook wendt, zijn adem zal de pestlucht van jenever u niet te gemoet voeren. Wel zijn er voormalige slaven van den sterken drank opgenomen, wel zoekt de liefhebber van dat verderfelijk vocht, gelijk de gevangen man, allerlei list, maar onder het personeel der beambten bestaat inderdaad naijver op dit punt, en met arendsoogen zien allen daarop toe. Ach, ook onder hen zijn er » door leed geleerd!"

» Wij hebben het gewaagd, neen, ik mag en moet zeggen, onder biddend opzien tot Hem die dwalenden teregt brengt, hebben wij het durven ondernemen aan dezulken vertrouwen te schenken; voor het misbruik daarvan behoeven wij, door gepaste maatregelen met voorzigheid genomen, geene bezorgdheid te voeden, en het behoort niet tot de minst aangename voldoening, dat wij tot hiertoe geene reden hebben ons over die keus te beklagen. *In een gesticht voor arme verwaarloosden, waar de verpleging uitgaat van het beginsel, om van ieders kracht, waarin zij ook besta, gebruik te maken, waar men het genot der bete verhoogt, door het bewustzijn dat het brood met eere verdiend wordt, waar men jeugdige planten aankweekt in de hoop die eenmaal in de vrije lucht van het maatschappelijk leven te zien bloeijen, dáár mag men niet aarzelen alles in het werk te stellen om verdwaalden, van rijperen leeftijd reeds, teregt te brengen; dáár behoort het dat menschen, nog zoo geschikt tot iets goeds, door ééne neiging overheerscht, maar in kleineren kring, onder verstandig opzigt, met zachte hand geleid en bestendig geoefend worden; dáár moet worden beproefd of gewoonte tot beginsel te verheffen zij, de vrijheid, weleer misbruikt, nog waardig zou kunnen genoten worden, en diep gezonkenen als opgerigten aan hunnen werkkring en hunne betrekkingen zijn weder te geven.*

» Nog wensche ik uwe opmerkzaamheid te vestigen op eene *boerderij*, en u eenen stal te doen zien, die, nu vergroot en voor 29 koebeesten en 6 paarden ingerigt is, weder alleen door de verpleegden. Wilt gij er eene kleine proeve van, hoe veel ambitie onder zulke menschen nog gevonden wordt? Zij wenschten hunnen arbeid geheel voltooid te hebben als de leden van het bestuur vergaderd zouden zijn, en verzochten daarom den vorigen avond, dien nacht te mogen doorwerken. Het zijn meest oude luidjes, en in daggeld werken zij niet.

» Zijn wij zoo ongemerkt buiten de stadspoort gekomen, ook die *scheepmakerij* behoort tot het gesticht. Daar bevindt zich tevens de *timmermans- en draaijerswinkel*. Molenmakers en schrijnwerkers zijn daar insgelijks bezig, en weldra, hopen wij, zal ook eene *smederij* zijn tot stand gebragt, van welk gebouw de fondamenten gelegd zijn.

» Op de gelegenheid tot het aanleeren van ambachten, voor zulke kinderen, die geene geschiktheid voor den landbouw bezitten, of wier betrekkingen hen daartoe niet wenschen te doen opleiden, wordt bepaald de aandacht gevestigd. Eene oproeping om eenen bekwamen kleermaker, schoenmaker en borstelmaker is geschied, en de benoemden zullen met April 1849 in fuuctie treden om het onderwijs in die vakken te geven. Eene prent- en steendrukkerij behoort nog tot de wenschen wier vervulling wij eenmaal hopen te zien.

» Maar, wat vooral een schoon en heerlijk uitzigt levert, zijn de 63 bunderen lands, allen aan elkander grenzende en onmiddellijk palende aan de stad. Het dus genoemde *Hofland* is in den geheelen omtrek bekend als uitmuntend hooi-, wei- en teelland. De meer bejaarde of jongelieden, die niet in de werkinrigtingen worden geplaatst, vinden hier overvloedige gelegenheid tot allerlei veldarbeid; en terwijl het aan geene praktische oefeningen ontbreekt, een zeer bekwame en geschikte boer en boerin, benevens een opzigter over den landbouw aan het hoofd zijn, bestaat het voornemen een' meer wetenschappelijken cursus over den landbouw te geven, gelijk reeds op de school de katechismus voor landbouwkundige scheikunde en aardkunde van *Johnston* en die der plantenkunde van *Kloete Nortier* is ingevoerd.

» Het zal niet noodig zijn, na deze opgave u de aanmerking te maken, dat hier alles nog in zijne beginselen is. Allerminst is het onze bedoeling de inrigting te Montfoort hoog bij u op te vijzelen, of te gaan idealizeren.

» Meer nog zouden wij kunnen opnoemen, — — doch, gaat naar *Montfoort* en overtuigt u van hetgeen daar is en geschiedt. Niemand meldt tot dat einde zich vruchteloos aan, en met de meeste welwillendheid worden niet alleen de noodige aanwijzingen gedaan, de verlangde inlichtingen gegeven; maar bescheidene aanmerkingen worden aangehoord, van welke, met belangstelling overwogen, indien het noodig is, in het belang des gestichts gebruik wordt gemaakt."

Het is eene eigenaardigheid onzer Natie de zaken te waarderen, niet op zich zelve, maar naar de personen, daarbij betrokken. Eene vooringenomenheid, bij wijlen nationaal, bij wijlen anti-nationaal, òf van plaats, òf van stand, òf van geloof, — het zij gezamentlijk, het zij afzonderlijk. — Geen wonder, dat menige nuttige onderneming te niet gaat, eer zij slagen kon zoo veel soorten van vooringenomenheid te overwinnen. — Menig geacht ingezeten dezer stad kwam tot schrijver dezes, kort nadat van de oprigting van het Gesticht te Montfoort openlijk melding was gemaakt. Met schijnbare belangstelling werden berigten omtrent den aard dier inrigting ingewonnen, uitzigt op ondersteuning geopend, maar — wie is de stichter? — Geen vreemdeling, geen man van adel, geen stadgenoot, geen man die op hooge beschaving aanspraak maakt, maar een braaf en geacht, niet onbemiddeld chris[...] de vader in een der groote godshuizen van Rotterdam. En wanneer op de vraag naar 's mans naam, dien genoemd had, eindigde veelal [...] gesprek met den droogen wensch, dat het der stichting wel mogt ga[...] Edoch tot hare ondersteuning, tot bevordering der edele pogingen [...] den menschlievenden onbaatzuchtigen stichter, werd geene weldoe[...] handreiking gedaan. De zaak werd uitmuntend geoordeeld. Eene m[...] algemeene bekendheid aan een gelijksoortig gesticht in Frankr[...] Mettray, door de redevoering van den heer *Suringar*, gegeven, had [...] zaak min of meer tot een gesprek van den dag gemaakt. Het [...] welligt een allergunstigst tijdstip geweest zijn om ruime deelnem[...] te erlangen, — maar de naam des stichters was weinig bekend, [...] ijver, zijne middelen raadselachtig, zijne geschiktheid onbewezen.

Teregt derhalve schrijft de heer *Bouman*: » Ook in een anderen [...] heb ik te antwoorden op de vraag: » Wat is toch dat Protestan[...] Gesticht te *Montfoort?*"

Z. Ew. bedient zich hiertoe van de woorden, door den stichter zel[...] in de reeds vermelde eerste jaarlijksche Bestuursvergadering van [...] october ll. gebezigd. Vooraf echter maakt Z. Ew. dezen aldus bekend[...]

» Die stichter is de heer *D. van Frankenhuysen*, thans nog wo[...]achtig in Rotterdam. De betrekking, waarin ik als predikant va[...] Nederduitsche Hervormde Gemeente, en meer bepaald nog als lid [...] commissie van den Breeden Kerkeraad tot de armenzaken sta; ge[...] die welke mij met hem verbindt aan de belangen van het gesticht [...] Montfoort, laat niet toe dat ik over zijne wezenlijke verdien[...] uitweide of in bijzonderheden omtrent zijn personeel karakter tr[...] Enkele trekken uit zijne, hoewel niet voor het publiek bestemde r[...] zullen u nogtans den heer *D. van Frankenhuysen* volkomen lee[...] kennen.

» » Toen ik (zoo zegt hij onderanderen) voor 7 jaren door het [...] nemend getal armen te *Montfoort*, met den tegenwoordigen bu[...] meester (den E. A. heer *P. Nobel*) dagelijks ernstig nadacht over [...] middelen om het pauperismus te weren, en eene door mij opger[...] werkinrigting mijne pogingen aanvankelijk bekroonde, leerde ik, d[...] de naauwere betrekking, waarin ik natuurlijk tot de armen kw[...] hunnen diep gezonken toestand telkens beter kennen. Dit verste[...] mijnen wensch, dat de meer bemiddelden, die het voorregt eener be[...] opvoeding genoten hadden, hunnen zedelijken opbouw mogten ter h[...] nemen. *Luiheid moest worden tegengegaan. De sterke drank [...] weerd. De scherpe scheiding tusschen den burgerman en den a[...] zoo veel mogelijk verzacht.* En werden gestichten voor behoeftig[...] oude van dagen (de reeds bestaande zie ik daarom niet voorbij) en [...] waarloosde kinderen ten platten lande opgerigt, dan, scheen het [...] toe, was er in eene eerste behoefte voorzien. *Doch hoe daarto[...] geraken? Wat zou één man daartoe vermogen?* Met die gedach[...] sluimerden mijne wenschen in, doch zij ontwaakten weder, toen m[...] *Rotterdam* de behoefte nog duidelijker werd. Ik had genoegen al[...] den heer *W. H. Suringar* over *Mettray* te hooren, en onherroep[...] was mijn besluit genomen, in het klein eene proef te nemen. Zij [...] toch altijd voor uitbreiding vatbaar zijn, en, slaag ik, dan zou [...] immers vele voor ellende bewaard of er van verlost hebben, en we[...]zaam zijn aan den godsdienstigen opbouw mijner arme geloofsgenoo[...] Ik riep ter bevordering van deze mijne pogingen uwen (der Bestuurder[...] invloed en mij onontbeerlijke hulp in. *Hoe* en *waar* de proef te nem[...] was de eerste vraag. *Hoe?* het kwam mij voor per missive aan [...] kleine Protestantsche gemeenten, die doorgaans geen gestichten heb[...] de volgende vragen te rigten: 1.° Zouden U W. Eerw. willen [...] sluiten om de ouden en weezen in eene inrigting te besteden, [...] ligchamelijke, verstandelijke en godsdienstige leiding hoofdzaak [...] 2.° Welke som zoude U W. Eerw. daartoe als jaarlijksche bijdra[...] willen verstrekken? 3.° Hoe groot is het aantal der door U W. Ee[...] verpleegden? — Op deze vragen werd slechts door weinigen geantwo[...] en nog wel zóó, dat men verklaarde op eene ligchamelijke, verstandel[...] en godsdienstige leiding prijs te stellen, doch geen bepaald getal [...] verpleegden kon opgeven; terwijl allen zorgvuldig ontweken de [...] op te geven (wat wonder!) welke hunne finantien gedoogden tot [...] gemeenschappelijk doel bij te dragen.

» » Dit gaf aanleiding tot een eerste plan, later door een uitvoe[...] programma gevolgd. — *Waar* de proef te nemen? was van zeer [...] belang. (Volgen de redenen die den steller deden besluiten *Montfoo[...]* te kiezen.)

» » Intusschen werden de voorbereidende werkzaamheden voortge[...] Ik deed eene buitenlandsche reis om soortgelijke werk-inrigtingen [...] leeren kennen en liefdadige instellingen bij vreemden op te nemen.

» » Wat ik zag, getuigde van den ijver en voortvarendheid [...] vreemden. Zonder fondsen, alleen met het vast vertrouwen op G[...] gepaard met eenen ijver, om zelfs in andere landen de liefdegaven [...] edele menschenvrienden en warme geloofsgenooten te vragen, hebben [...] paleizen den armen gegeven. God zegene hunne pogingen!

» » In het Vaderland teruggekeerd vond ik het getal derzulken, [...] welke men eene jaarlijksche bijdrage tot verpleging wilde geven, [...] 35 geklommen, 35 ouden en 15 kinderen. Dit getal bemoedig[...]

» » De aanwezige gebouwen (eigendommen van den steller) of [...] nieuw aangekochten (voor zijne eigen rekening) werden tot het vo[...]gestelde einde ingerigt, en, hoewel nog voortdurend getimmerd wor[...] de 16 October 1847 werd bestemd ter eerste opname der toe[...]zegde 50 verpleegden, onder welke 39 van *Hilversum* gewacht werd[...] Die dag brak aan." "

(*Ook de volgende beschrijving deelen wij mede, naar het [...] voorkomt, als eene niet onbelangrijke bijdrage tot de kennis [...] het beginsel des mans, die zich kon en mogt verkwikken [...] hetgene hij ons uit de volheid zijns gemoeds mededeelt.*)

» » De eerste twaalf verpleegden, begeleid door BB. diakenen [...] *Hilversum*, arriveerden. — Bijgestaan door den super-intendent, [...] Wel Eerw. Heer *M. B. Romenij*, predikant te Montfoort, heetten [...] hen welkom. Hun middagmaal woonden wij bij; met een vergeno[...] gelaat zaten de twaalve aan den disch en aten met graagte. Een gemen[...] gevoel van droefheid en blijdschap loste zich op in eene verzuchti[...] toen de waardige *Romenij* hun op eene treffende wijze toesprak, en o[...] daarna voorging in het gebed, dat tot hiertoe niet onverhoord ble[...] BB. diakenen van *Hilversum* hadden zich voorgenomen gedurende di[...] dag te *Montfoort* te blijven, de aankomst der overige verpleegden bij [...] wonen, hun avondmaaltijd te zien, hen naar hunne slaapplaatsen te [...] leiden en den daaraan volgenden dag (Zondag) met hen ter kerke te ga[...]

» » Inmiddels was de avond gevallen; onze verwachting, de overig[...] te zullen ontvangen, was te leur gesteld, zonder dat echter onze op[...] ruimdheid daaronder leed.

» » Wij bezochten eindelijk te zamen nog eens de kinderen bij hu[...] slaapsteden. Aan dat oogenblik denken wij met welgevallen terug. Ac[...] verwaarloosde kinderen, voor wie geen ouderlijk hart klopte, — ma[...] toch de Hemelsche Vader zorgde, — vonden hier nu een leger. H[...] zoet was het voor het hart, deze ongelukkigen, met den glans van ver[...] genoegdheid op het gelaat, hunne plaatsen te zien innemen. Met ee[...] behagelijke nieuwsgierigheid keken zij rond. Wij volgden hunne blik[...]ken, en hoorden van éénen kant de stem van een knaapje, dat lui[...] zijn » ik dank u" uitriep. Allen dankten ons; één besloot, toen [...] zich had nedergelegd, met deze woorden: » Nou heb 'k 't best; je b[...] een goed heer; niet *Jan?*" — tot zijn makker.

» » Zoo was de inrigting aanvankelijk tot stand; doch daarme[...] kwamen ook nieuwe zorgen.

» » Er moest land zijn, en hoe daaraan te komen? Wel had i[...] het oog geslagen op het zoogenaamde *Hofland*. Bij uitnemendhe[...] was dat geschikt, maar de eigenaar was te *Parijs* woonachtig, ont[...]ving geregeld zijne huurpenningen, en zou hij dan dat goed ver[...] koopen? Dat was niet denkelijk; en wilde hij het al, van waar da[...] een zoo aanzienlijk kapitaal?

» » Ziet, dat land staat onverwacht aangeplakt om 29 October 184[...] verkocht te worden. Is dat toevallig? Neen, de Christen kent ge[...] toeval. Hij weet dat de Hemelsche Vader alles bestuurt. Het la[...] is voor het gesticht, zeg ik in mijn binnenste; God wil het werk! —" "

En een zonderlinge zamenloop van omstandigheden doet onverwac[...] eenen Protestant als kooper kennen, die het geheele perceel he[...] *gesticht in huur doet aanbieden.*

» » O ik dweep niet, als ik herhaal, God wilde het!" "

(*Vervolg hierna.*)

(*) Op verzoek wordt dit Stuk, met toestemming van den geachten Schrijver, ook in onze Courant opgenomen. Reeds vroeger was het, gelijk uit den aanvang blijkt, in de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* geplaatst.

Te *Rotterdam*, bij JAN ARRENBERG & Co.